

1 Hvad er betingelserne for at opnå skilsmisse?

I bulgarsk lovgivning anerkendes følgende former for ægteskabsophør ved skilsmisse:

skilsmisse ved gensidigt samtykke i medfør af familieleovens (*Semeen kodeks*) § 50 og 51

skilsmisse på begæring, der er begrundet i ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud, i medfør af familieleovens § 49

skilsmisse på begæring, uden at der skal påvises skyld, men som er begrundet i ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud, og hvor der fremlægges en aftale, som ægtefællerne har indgået i henhold til familieleovens § 49, stk. 4.

Ved en skilsmisse efter gensidigt samtykke indgiver ægtefællerne en fælles begæring til distriktsdomstolen (*Rayonen sad*) ledsaget af en aftale i medfør af familieleovens § 50. Denne aftale skal indeholde en angivelse af de vilkår, som ægtefællerne er blevet enige om med hensyn til børnenes bopæl, forældremyndighed, samvær med børnene og børnebidrag, bodeling, benyttelse af den fælles bolig, ægtefællernes gensidige underholdspligt og anvendelse af efternavnet. De aftalte vilkår skal godkendes af retten, efter at denne har kontrolleret, at der er taget hensyn til barnets tarv. Hvis retten finder, at vilkårene er mangelfulde, eller at der ikke er taget tilstrækkelig hensyn til barnets tarv, fastsætter den en frist for, hvornår disse mangler skal være afhjulpet. Hvis manglerne ikke bliver afhjulpet inden fristens udløb, afviser retten skilsmissebegæringen.

Ved skilsmisse på begæring, der er begrundet i ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud, indgives begæringen af en af ægtefællerne.

Begæringen behandles af den distriktsdomstol (*rayonen sad*), som har kompetence i den retskreds, hvor den sagsøgte bor. Domstolen skal af egen drift tage stilling til skyldsspørgsmålet vedrørende ægteskabets sammenbrud og om tildeling af forældremyndighed, samværsret og børnebidrag med hensyn til børn født i ægteskabet, bodeling, benyttelse af den fælles bolig, ægtefællernes gensidige underholdspligt og anvendelse af efternavnet. Disse regler gælder, hvis parterne ikke har indgået en ægtepagt, som fastlægger vilkårene i forbindelse med de ovennævnte forhold i tilfælde af skilsmisse.

Ved skilsmisse på begæring kan ægtefællerne erklære, at de er nået til enighed om vilkårene for forældremyndighed, samværsret og børnebidrag vedrørende børn født i ægteskabet, bodeling, benyttelse af den fælles bolig, ægtefællernes gensidige underholdspligt og anvendelse af efternavnet. Retten tager udelukkende stilling til skyldsspørgsmålet, hvis en af eller begge parterne i sagen udtrykkeligt anmoder herom, men det påhviler ikke desto mindre retten at fastslå, at ægteskabets ophør er begrundet i et alvorligt og uopretteligt sammenbrud.

2 Hvad anses for skilsmissegrund?

Ved skilsmisse efter gensidigt samtykke:

Grundlaget for at bevilge skilsmisse efter gensidigt samtykke er ægtefællernes erklæring af deres højtidelige og ufravigelige gensidige samtykke til ophævelse af ægteskabet. Retten prøver ikke ægtefællernes begrundelse for at ophæve ægteskabet.

Ved skilsmisse på begæring:

Grundlaget for at bevilge skilsmisse på begæring er ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud. Der foreligger ingen juridisk definition af "ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud". Ifølge retsteorien og den øverste kassationsdomstols (*Varhoven kasationsionen sad*) praksis er et ægteskabs sammenbrud alvorligt og uopretteligt, hvis det ganske vist består formelt, men er fuldstændig blottet for det indhold, som den offentlige moral og lovgivningen tilskriver. Ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud er en objektiv tilstand, der skal fastslås i den konkrete sag. Alle bevismidler, herunder mundtlige vidneforklaringer, kan tjene som bevis. Lovgivningen indeholder ingen ufravigelige forudsætninger for ægteskabets alvorlige og uoprettelige sammenbrud. Ifølge (ikke-udtømmende) retspraksis godtages utroskab, længerevarende faktisk samlivsophævelse, alkoholmisbrug og misbrug af andre rusmidler, fysisk og psykisk vold og vedvarende svigt af familien som bevis. I den nye familieleov er det ikke længere et krav, at retten af egen drift skal tage stilling til skyldsspørgsmålet vedrørende ægteskabets sammenbrud, undtagen i de sager, hvor den ene part eller begge parter udtrykkelig har anmodet om en afgørelse desangående. Hvis der ikke er indgået en aftale, er spørgsmålet om skyld ikke desto mindre fortsat afgørende for rettens afgørelse af spørgsmål om forældremyndighed, ret til samvær med børnene og betaling af børnebidrag til børn født i ægteskabet samt benyttelse af den fælles bolig.

3 Hvilke retlige følger har en skilsmisse med hensyn til:

3.1 de personlige relationer mellem ægtefællerne (f.eks. efternavn)?

Når skilsmissen er endelig, kan en af ægtefællerne efter anmodning med rettens medvirken beholde giftenavnet eller genantage det efternavn, som vedkommende havde inden indgåelsen af ægteskabet. Den anden ægtefælle kan ikke modsætte sig anmodningen om at beholde giftenavnet eller at genantage det efternavn, som vedkommende havde inden indgåelsen af ægteskabet.

3.2 deling af ægtefællernes formue?

Den nye familieleov indeholder flere forskellige formueordninger, som ægtefællerne kan vælge for ægteskabet, nemlig den legale ordning om formuefællesskab, den legale ordning om særeje og en aftalebaseret ordning.

1. Formuefællesskabet er det udelelige fælleseje af hele formuen, herunder eventuelle kontantbeholdninger, som er erhvervet under ægteskabet. Disse aktiver ejes af begge ægtefæller i fællesskab, uanset i hvilket navn de er erhvervet, hvis begge ægtefæller har bidraget i fællesskab til erhvervelsen heraf. Med ægtefællernes fælles bidrag menes investering af penge og arbejdskraft samt børnepasning og husligt arbejde. Det formodes, at ægtefællerne har bidraget i fællesskab, medmindre andet godtgøres. Efter vedtagelsen af familieleoven i 2009 er kontantbeholdninger ikke længere en del af formuefællesskabet.

Hver ægtefælles personlige ejendele omfatter aktiver, som er erhvervet inden ægteskabets indgåelse, samt arv og gaver, der er modtaget under ægteskabet. Formuegenstande (løsøre), som en ægtefælle har erhvervet under ægteskabet til eget almindelig brug eller til udøvelse af eget hverv, anses for at være personlige ejendele.

Efter skilsmissen fordeles den ægteskabelige formue, således at de tidligere ægtefæller får deres egen personlige formue.

2. Ordning om særeje

De rettigheder, som hver af ægtefællerne har erhvervet under ægteskabet, tilhører de respektive ægtefæller personligt, men ved ægteskabets ophør er en ægtefælle berettiget til en del af værdien af de rettigheder, som den anden ægtefælle har erhvervet under ægteskabet, forudsat at den ægtefælle, som fremsætter kravet, har bidraget i form af arbejdskraft, økonomiske midler, opdragelse af børnene, husligt arbejde eller andet. Udgifterne til dækning af familiens behov betales af begge ægtefæller, idet der påhviler ægtefællerne et fælles ansvar for de forpligtelser, der vedrører familiens løbende behov.

3. Den aftalebaserede ordning

Som noget nyt i Bulgarien kan ægtefællerne ifølge den nye familielov oprette en ægtepagt. Ægtefællerne kan oprette ægtepagten enten før eller under ægteskabet. I ægtepagten fastlægges alene vilkårene for regulering af bodelingen mellem parterne, som f.eks. parternes ret til ejendele erhvervet under ægteskabet, parternes ret til ejendele, de indbragte i ægteskabet, den måde, forvaltningen af aktiverne skal ske på, herunder familiens bolig, og hvordan der rådes over den, parternes fordeling af udgifter og forpligtelser, de formueretlige følger i tilfælde af skilsmisse, ægtefællernes gensidige underhold under ægteskabet og ved skilsmisse samt børnebidrag til børn født i ægteskabet. Ægtepagten må ikke indeholde bestemmelser om, at ejendele, som den ene ægtefælle har indbragt i ægteskabet, bliver til fællesjeje. En ægtepagt må ikke indeholde bestemmelser om ordninger, der får virkning inden døden, medmindre det drejer sig om ægtefællernes respektive andel af ejendele, der efter aftale er omfattet af formuefællesskabet, ved ægteskabets opløsning. Den legale ordning om formuefællesskab finder anvendelse på ethvert formueforhold, der ikke er reguleret i en ægtepagt.

Uanset hvilken ordning ægtefællerne vælger, finder den almindelige ordning anvendelse ved afhændelse af familiens bolig, dvs. at hvis familiens bolig udgør en af ægtefællernes personlige ejendom, forudsætter et eventuelt salg/udlejning af boligen, at den anden ægtefælle giver samtykke dertil, medmindre ægtefællerne ejer en anden bolig i fællesskab, eller en af ægtefællerne ejer en anden bolig personligt. Såfremt der ikke foreligger samtykke, kan boligen afhændes, hvis distriktsretten giver tilladelse hertil, under forudsætning af at afhændelsen af boligen ikke er til skade for hverken eventuelle mindreårige børn eller familien. Når der er bevilget skilsmisse, giver dommeren den ene af ægtefællerne brugsret til boligen, hvis den pågældende ægtefælle har anmodet herom og er boligøgende, såfremt familiens bolig ikke kan benyttes af begge ægtefæller på en gang. Hvis der er mindreårige børn født i ægteskabet, tager retten af egen drift stilling til spørgsmålet om anvendelse af familiens bolig og kan give den ægtefælle, der har fået tilkendt forældremyndigheden, brugsret til boligen, så længe vedkommende udøver forældremyndigheden.

Efter skilsmissen ophører ægtefællerne med at være hinandens legale arvinger og fortaber enhver rettighed efter eventuelle ordninger, der måtte være etableret i ægtefællernes levende live. Efter skilsmissen kan gaver af en vis værdi, som den ene ægtefælle eller ægtefællernes nære slægtninge har givet den anden ægtefælle i forbindelse med eller under ægteskabet, kræves tilbageleveret, bortset fra tilfælde, hvor dette er i strid med den offentlige sædelighed. Der kan op til et år efter skilsmissebevillingen indgives anmodning om tilbagelevering af gaver.

Den legale ordning om formuefællesskab finder anvendelse, hvis de personer, der indgår ægteskab, ikke har valgt en formueordning, og hvis de er mindreårige eller personer med begrænset rets- og handleevne. Formueordningen indføres i registret over formueforhold mellem ægtefæller. Formueordningen kan ændres under ægteskabet. En eventuel ændring indføres i fortegnelsen over borgerlige ægteskaber og i registret. Ægtepagter og den legale formueordning, der finder anvendelse, indføres i et centralt elektronisk register under registerstyrelsen. Dette register er offentlig tilgængeligt. Dette register er offentlig tilgængeligt. Hvis en af ægtefællerne eller begge ægtefæller foretager transaktioner med en tredjepart, gælder den legale ordning om formuefællesskab, såfremt registret ikke indeholder oplysninger om en formueordning.

3.3 ægtefællernes mindreårige børn?

Den juridiske term, der anvendes i bulgarsk lovgivning, er "udøvelse af forældremyndigheden" (*ouprazhnyavane na roditski prava*).

I den afgørelse om bevilling af skilsmisse, hvorved ægteskabet opløses, skal retten tage stilling til spørgsmål om udøvelse af forældremyndigheden, adgang til og forsørgelse af børn født i ægteskabet samt benyttelse af familiens bolig. Retten tager i denne forbindelse hensyn til barnets tarv. Den træffer afgørelse om, hvilken ægtefælle der skal tildeles forældremyndigheden, og fastsætter vilkårene for udøvelsen af denne rettighed, kontakten mellem barn og forælder og barnets underhold. I forbindelse med rettens afgørelse om tildeling af forældremyndigheden foretages en vurdering af alle omstændigheder vedrørende barnets tarv, idet forældrene og barnet selv, hvis barnet er over 10 år, høres.

3.4 forpligtelsen til at betale underholdsbidrag til den anden ægtefælle?

Ifølge familielovens artikel 83 tildeles der kun underholdsbidrag til en ægtefælle, hvis denne ikke er skyld i skilsmissen. Der kan betales underholdsbidrag i op til tre år efter ægteskabets opløsning, medmindre parterne aftaler en længere periode. Retten kan forlænge denne periode, hvis den tidligere ægtefælle, der modtager underholdsbidrag, er i særlige økonomiske vanskeligheder, og den anden ægtefælle uden særlige vanskeligheder kan betale underholdsbidrag. En tidligere ægtefælles krav på underholdsbidrag bortfalder ved indgåelse af ægteskab. I praksis er det yderst sjældent, at tidligere ægtefæller tildeles eller pålægges at betale underholdsbidrag.

4 Hvad betyder det retlige begreb "separation" i praksis?

Begrebet "separation" findes ikke i den gældende bulgarske lovgivning.

I retspraksis betyder faktisk separation blot, at ægtefællerne hverken bor sammen eller har fælles husholdning. Definitionen er ikke den samme som ved separation.

5 Hvad er betingelserne for at opnå separation?

Se punkt 4.

6 Hvilke retlige følger har en separation?

Se punkt 4.

7 Hvad betyder det retlige begreb "omstødelse af ægteskab" i praksis?

I gældende bulgarsk lovgivning anvendes udtrykket "omstødelse af ægteskab" (*ounishtozhavane na braka*). Omstødelse af ægteskab er en af de måder, hvorpå man kan opløse et ægteskab. Det omstødte ægteskab har samme retsvirkninger som et gyldigt ægteskab inden retsafgørelsen om ophævelse. Et ægteskab kan kun omstødes ved dom, og omstødelsen af ægteskabet kan først påberåbes, når retten har afsagt dom i sagen.

8 Hvad er betingelserne for at få omstødt et ægteskab?

Omstødelsen af et ægteskab forudsætter, at en af ægtefællerne:

var under 18 år ved indgåelsen af ægteskabet uden rettens tilladelse for personer over 16 år

fortsat er gift med en anden person

er blevet erklæret umyndig eller lider af en psykisk sygdom eller har et mentalt handicap, som er blevet lagt til grund for vedkommendes umyndiggørelse

lider af en sygdom, der i alvorlig grad er til fare for den pågældendes børns eller ægtefælles liv eller helbred, medmindre denne sygdom kun er til fare for ægtefællen, og denne er bekendt hermed

er en slægtning i direkte opstigende eller nedstigende linje til ægtefællen

er bror eller søster, nevø eller niece eller anden slægtning i sidelinje til ægtefællen indtil fjerde led til og med denne ægtefælle

er ægtefælless adoptivforælder eller adoptivbarn

er blevet tvunget til at indgå ægteskabet, idet der var tale om en alvorlig og umiddelbar trussel mod vedkommendes eller dennes families helbred eller ære.

9 Hvilke retlige følger har omstødelsen af et ægteskab?

Afhængig af årsagen kan begæringen om omstødelse af ægteskabet indgives af den ægtefælle, der berøres af årsagen til omstødelsen, men den kan ligeledes indgives af det offentlige, af ægtefællen fra første ægteskab eller af det offentlige og ægtefællen i forening. Artikel 97 i familieleven indeholder en udtømmende fortegnelse over personer, som har beføjelse til at indgive en begæring om omstødelse af ægteskabet, samt tidsfristerne for indgivelse af en sådan begæring.

Virkningerne af omstødelsen af ægteskabet er de samme som ved skilsmisse, for så vidt angår det personlige forhold og formueforholdet mellem ægtefællerne, og også med hensyn til forholdet mellem ægtefællerne og deres børn. I forbindelse med en omstødelse af et ægteskab svarer ond tro til forsæt, når der er tale om skilsmisse. Børn, der er undfanget eller født i det omstødte ægteskab, anses for at være ægtebørn og er omfattet af reglerne om faderskabsformodning.

10 Findes der udenretslige alternativer til løsning af spørgsmål vedrørende skilsmisse?

Den eneste måde, hvorpå et ægteskab kan ophæves ved skilsmisse, er ved, at der indgives en begæring eller ansøgning til retten.

Hvis parterne vælger mægling, udsættes sagen.

11 Til hvilken instans skal jeg indgive min ansøgning (begæring) om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min ansøgning?

Distriktsdomstolen (rayonen sad), der er en ret i første instans, har naturlig kompetence i sager, der vedrører begæring om skilsmisse på grund af ansvarspådragende adfærd og om omstødelse. Disse domstole behandler ligeledes skilsmissebegæring, der indgives af ægtefællerne i forening. En begæring indgives til retten i den retskreds, hvor den sagsøgte bor. Det påhviler ikke retten at efterprøve af egen drift, om den har kompetence, men den har pligt til at henskyde sagen til den kompetente domstol, hvis den sagsøgte gør indsigelse inden fristen for indgivelse af svarskrift udløber.

Den part, som har indgivet skilsmissebegæringen, skal være fysisk til stede ved retsmødet. Ved skilsmissebegæring, der indgives af ægtefællerne i forening, skal begge parter være fysisk til stede. I tilfælde af udeblivelse uden gyldig grund afsluttes sagen.

Det er ikke muligt at afsige udeblivelsesdom i ægteskabssager.

12 Kan jeg få helt eller delvis fri proces?

Sagens parter kan få retshjælp efter de almindelige betingelser for retshjælp. Disse betingelser er fastsat i lov om retshjælp (Zakon za pravna pomosht).

13 Er det muligt at anke en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab?

En afgørelse om skilsmisse ved gensidigt samtykke kan ikke appelleres.

Når en part har fået forkyndt en afgørelse om en omstødelse eller en begæring om skilsmisse, har vedkommende en frist på to uger til at appellere afgørelsen til provinsdomstolen. Afgørelsen om skilsmisse træder i kraft, selv om der er gjort indsigelse mod en part vedrørende skyldsspørgsmålet.

14 Hvad er fremgangsmåden, hvis jeg ønsker at få en afgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden EU-medlemsstat, anerkendt i denne medlemsstat?

Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003, der er gennemført ved artikel 621 i den civile retsplejelov, finder anvendelse i dette tilfælde. En retsafgørelse eller anden retsakt anerkendes af den myndighed, som den gøres gældende over for, på grundlag af en bekræftet genpart udstedt af den ret, der har afsagt dommen, sammen med den tilhørende attest, hvis dette kræves i henhold til en EU-retsakt. De afgørelser, der er omhandlet i artikel 21, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000, anerkendes af de myndigheder, der er ansvarlige for registrering.

Den berettigede part kan anmode om anerkendelse af retsafgørelsen i henhold til artikel 623 i den civile retsplejelov ved distriktsdomstolen i den retskreds, hvor modparten har bopæl eller hjemsted, eller ved retten i den retskreds, hvor vedkommende selv har bopæl eller hjemsted, hvis modparten ikke har nogen fast bopæl eller noget fast hjemsted på Republikken Bulgariens område. Har den berørte part heller ikke bopæl eller hjemsted på Republikken Bulgariens område, indgives begæringen til byretten i Sofia (*Sofiyski gradski sad*).

15 Hvilken domstol skal jeg rette henvendelse til for at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en retsafgørelse om skilsmisse/separation/omstødelse af ægteskab, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i sådanne tilfælde?

Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003, der er gennemført ved artikel 622 og 623 i den civile retsplejelov, finder anvendelse i dette tilfælde.

Den part, der gør indsigelse mod anerkendelsen af afgørelsen, kan appellere anerkendelsesafgørelsen eller, hvor dette er relevant, fuldbyrdelsesafgørelsen. Afgørelsen kan prøves ved appelretten i Sofia (*Sofiyski apelativen sad*), hvis dom kan gøres til genstand for en kassationsappel ved den øverste kassationsdomstol (*Varhoven kasatsionen sad*).

16 Hvilken skilsmisselovgivning anvender domstolene i skilsmisssager mellem ægtefæller, der ikke har bopæl i denne medlemsstat, eller som har forskellig nationalitet?

Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation finder anvendelse.

I de tilfælde, hvor ovennævnte forordning ikke finder anvendelse, finder bestemmelserne i loven om international privatret anvendelse.

Den lovgivning, som finder anvendelse i forbindelse med ophævelse af et ægteskab, er den lovgivning, der var gældende lov på det sted, hvor ægteskabet blev indgået. Personlige forhold mellem ægtefæller reguleres af deres fælles nationale lovgivning.

Hvis de ikke har samme nationalitet, reguleres deres forhold af lovgivningen i den stat, hvori de har fælles sædvanligt opholdssted. Hvis de ikke har et sådant, reguleres deres forhold af lovgivningen i den stat, som ægtefællerne til sammen har størst tilknytning til.

Ægtefællers formueforhold reguleres af den lovgivning, som er gældende med hensyn til deres personlige forhold.

Skilsmisse mellem ægtefæller af samme udenlandske nationalitet reguleres af lovgivningen i den stat, hvori de er statsborgere på tidspunktet for indgivelsen af begæringen om skilsmisse. Skilsmisse mellem ægtefæller af forskellige udenlandske nationaliteter reguleres af lovgivningen i den stat, hvori de har fælles sædvanligt opholdssted på tidspunktet for indgivelsen af begæringen om skilsmisse. Hvis ægtefællerne ikke har et fælles sædvanligt opholdssted, finder bulgarsk lovgivning anvendelse.

Denne webside er en del af [Dit Europa](#).

Vi vil gerne have din [feedback](#) om, hvor nyttige informationerne er for dig.

😊 Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Sidste opdatering: 16/12/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.